

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ПРИ УПРАВЛІННІ ЗАЛУЧЕНИМИ КОШТАМИ БАНКУ

© Бондаренко Л.А., Онищук К.С., 2015

Інноваційні підходи в управлінні депозитними ресурсами – необхідна передумова стабільної роботи банківських установ на сучасному етапі. Достатня за обсягом та належним чином збалансована ресурсна база банку є важливою передумовою його прибутковості, підтримки достатньої ліквідності та довіри з боку всіх учасників ринку. Політика банків щодо формування ресурсної бази пов'язана із вирішенням потрійного завдання: знайти джерела фінансових ресурсів з мінімальною вартістю на максимальний строк; забезпечити здійснення активних операцій у визначених обсягах і напрямках, ефективно використовувати та управляти фінансовими ресурсами.

Разом з тим у сучасних умовах в Україні помітно загострилися проблеми формування та використання ресурсів банку. Населення країни прагне вкладати гроші в банки на короткі строки, при цьому відбираючи можливість у банків використовувати ресурси з максимально можливим прибутком. Проблема відсутності достатньої ресурсної бази банків стримує формування довгострокових ресурсів, попит на які зростає найбільш динамічно у підприємств та населення.

За даними рис. 1 загальний обсяг депозитів в Україні на 01.02.2015 р. становив 659,3 млрд. грн., із них: депозити фізичних осіб - 404,6 млрд. грн. (61%), юридичних осіб: 254,7 млрд. грн. (39%).

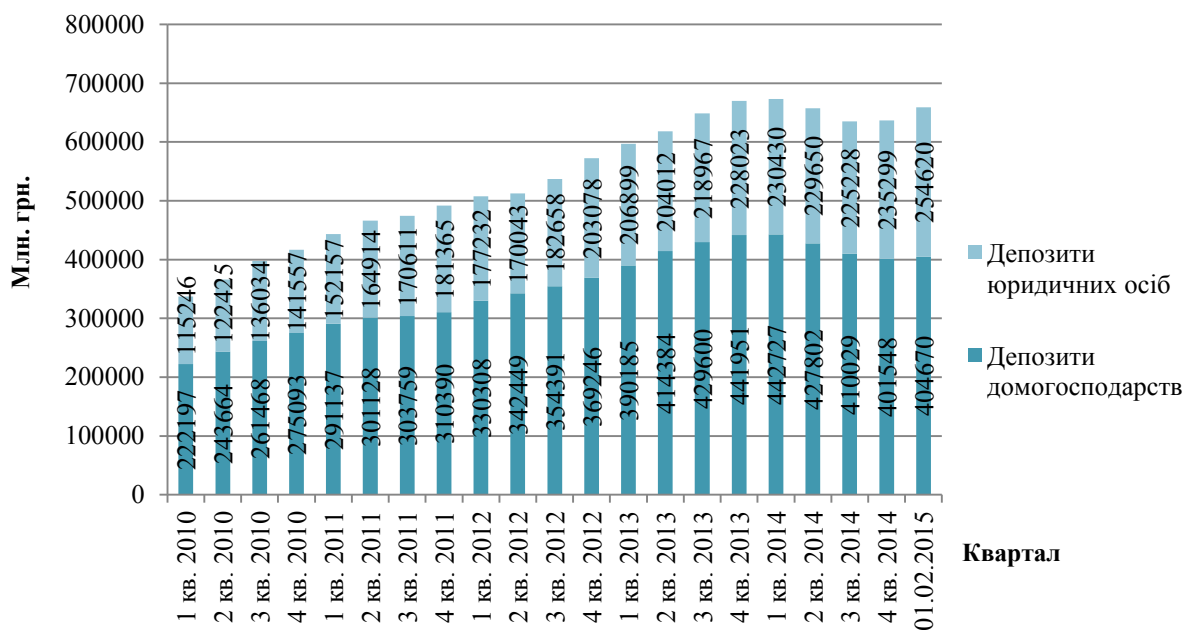

Рис. 1. Динаміка депозитного портфелю (власники) за 2010-2015 рр. [1]

За 2010-2015 рр. спостерігається збільшення депозитного портфелю на 321847 млн. грн., крім 2 кв. та 3 кв. 2014 року, за який депозитний портфель зменшився на 15705 та 22195 млн. грн. відповідно. Традиційно, депозити домогосподарств займають домінуюче положення в структурі депозитного портфелю

В Україні переважають строкові депозити станом на 01.02.2015 р., що складають 421,6 млрд. грн. (62%), тоді як поточні депозити становлять 256,1 млрд. грн. (38%) [1]. Найбільш актуальні фактори відтоку вкладів були такими: інформаційна паніка, загострення військово-політичної ситуації на Донбасі, дефолти 44 банків та масштабна девальвація гривні.

Оскільки комерційний банк як один із основних фінансових посередників бере на себе відповідальність у процесі залучення коштів клієнтів на свої рахунки та перетворює ці кошти в активи, що

діють, у першу чергу, в інтересах банків, повинен ефективно здійснювати інноваційну діяльність по залученню таких коштів. Останнім часом спостерігається розвиток інноваційних підходів до залучення депозитів банками. Проявом зростаючої інноваційності банківського бізнесу стало посилення конкуренції у залученні ресурсів з боку небанківських інститутів, таких як кредитні спілки.

Проведення депозитних операцій потребує постійного узгодження їх об'ємних, часових і вартісних характеристик із поточними й прогнозованими активними операціями. Із цією метою необхідно структурувати джерела ресурсів відповідно до чітко визначених цілей: використовувати ті джерела, які мінімізують витрати залучення коштів, унаслідок чого в розпорядженні банку залишається більше нових ресурсів для збільшення його прибутку й капіталу; обирати оптимальні пропорції між величинами залучених коштів і капіталу, які забезпечують бажаний рівень стабільності фондів, так, щоб банк мав змогу тримати високоприбуткові активи, що зазвичай вимагають інвестицій на триваліші терміни за вищого рівня ризику [2].

Напрямом удосконалення депозитних операцій вітчизняних банків з обслуговування населення можна вважати комплексне обслуговування клієнтури. З метою впровадження цієї системи можуть бути використані різноманітні форми роботи, а саме: надання споживчих кредитів власникам депозитних рахунків за умов наявності певної суми на її депозитному рахунку; об'єднання банківських і туристичних послуг - володар депозитного рахунку при виконанні встановлених вимог (сума вкладу, строк депозиту) має можливість із знижкою придбати картки міжнародних телефонних мереж, оплатити проживання в готелях, туристичні путівки [3]; розширення часових параметрів збуту (наприклад, введення 2-х змін у роботі відділень з оптимальним графіком для клієнтів: 7.00 – 14.00, 14.00 – 21.00, що дозволить клієнтам звертатися до відділення до робочого дня, в обідню перерву та після робочого дня); надання стабільним клієнтам, у яких є кошти, розміщені на депозитних рахунках, прийняттого овердрафту по поточних рахунках, що дозволить цим клієнтам відчувати довіру банку до клієнта.

Важливим завданням банку щодо формування стабільної ресурсної бази залишається залучення нових клієнтів. Основним результатом такого залучення має бути забезпечення стабільного поступлення в банк вільних грошових коштів. Однак залучення більшої кількості клієнтів та постійне поступлення депозитів не сприяє стабільності ресурсної бази.

Залучаючи кошти населення не варто забувати і про значні фінансові ресурси, які надходять від суб'єктів підприємницької діяльності. Зокрема, більш активне використання коштів юридичних осіб забезпечується можливістю гарантованого відшкодування депозитів.

Таким чином, інноваційна складова у сукупності пропонованих заходів може сприяти оптимізації процесу формування ресурсної бази вітчизняних банків, що є необхідною умовою зміцнення стійкості всієї банківської системи країни, підвищення довіри до неї з боку вкладників і кредиторів, а також зростання її ролі у стимулюванні збалансованого розвитку всіх галузей і секторів господарства та інтенсивного зростання економіки України загалом.

1. *Інфографіка: динаміка депозитів в Україні [Електронний ресурс] - Режим доступу: bankografo.com.*

2. *Ярошенко С.П. Управління залученням ресурсів банку з депозитних джерел: [монографія] / С.П. Ярошенко, І.В. Сало, О.В. Крухмаль та ін. – Суми: Університетська книга, 2011. – 105 с.*

3. *Мещераков А.А. Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та перспективи розвитку. / А.А. Мещераков. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: econotyu.nauka.com.ua.*